

INSO
1395
1st.Revision
2014

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran
سازمان ملی استاندارد ایران
Iranian National Standardization Organization

استاندارد ملی ایران
۱۳۹۵
تجدیدنظر اول
۱۳۹۳

کفیوش های نساجی - فرش دستباف -
مشخصات فنی و اطلاعات برچسب

**Textile floor coverings- Hand-made
carpet- Label information and technical
characteristics**

ICS : 59.080.60

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ مورخ ۹۰/۷/۲۴ جهت اجرا ابلاغ شده است. تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذی صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شوند که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفت های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد ایران این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آن ها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاها، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2 - International Electrotechnical Commission

3- International Organization of Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legale)

4 - Contact point

5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

" کفپوش های نساجی - فرش دستباف - مشخصات فنی و اطلاعات برچسب "

(تجدید نظر اول)

رئیس: سمت و/ یا نمایندگی

مرکز ملی فرش ایران

الله داد، رضا

(کارشناس فرش دستباف)

دبیر:

بابوریان، معصومه

(کارشناسی ارشد مهندسی نساجی)

اداره کل استاندارد استان خراسان رضوی

اعضا: (به ترتیب حروف الفبا)

آفاقی، جمیله

(کارشناسی مهندسی نساجی)

پژوهشگاه سازمان ملی استاندارد ایران

بابایی، محمدعلی

(کارشناس فرش دستباف)

کارشناس رسمی دادگستری ایران

باغشینی، غلام رضا

(دیپلم)

شرکت فرش دستباف آستان قدس رضوی

بزمی، احمد

(دیپلم)

شرکت فرش دستباف صابری و بزمی

بهمنی، نسرین

(کارشناسی مهندسی نساجی)

اداره کل استاندارد استان خراسان رضوی

پرده شناس، مهدی

(کارشناسی مدیریت)

اتحادیه بافندگان فرش دستباف استان خراسان رضوی

رجیبیان، ابوالفضل

(کارشناس فرش دستباف)

اتحادیه صادرکنندگان فرش دستباف

رفتاری، مجتبی

(کارشناسی فرش دستباف)

سازمان صنعت، معدن و تجارت استان خراسان رضوی

زنگویی، گلی

(کارشناسی ارشد مدیریت)

سازمان صنعت، معدن و تجارت استان خراسان رضوی

سوهانگیر، مهدی

(کارشناسی ارشد مهندسی نساجی)

انجمن علمی فرش ایران

مرکز ملی فرش ایران	ظهیری، عبدالرضا (کارشناسی ارشد مهندسی نساجی)
شرکت سهامی فرش ایران	عابد، محمدرضا (کارشناسی ارشد مدیریت)
دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد	عابدزاده عطار، حمید (دکتری نساجی)
شرکت فرش زمردمشهد	عاقبت خواه، طیبه (فوق دیپلم فرش دستباف)
کارشناس	عباس زاده، محمد (دکتری آمار ریاضی)
مرکز ملی فرش ایران	عباس زاده، موسی (کارشناسی فرش دستباف)
کارشناس	فرشچی مقدم، جلیل (فوق دیپلم فرش دستباف)
شرکت سهامی فرش ایران	قنبرپور، ویدا (کارشناسی مهندسی نساجی)
مرکز ملی فرش ایران	لطفی افشار، (کارشناسی فرش دستباف)
اتحادیه فرش دستباف استان خراسان رضوی	مخملی، هادی (کارشناسی مدیریت)
اداره استاندارد کاشان	ابوالفضل مطهری زاده کارشناسی مهندسی نساجی

پیش گفتار

استاندارد "کفپوش‌های نساجی- فرش دستباف- مشخصات فنی و اطلاعات برجسب" نخستین بار در سال ۱۳۵۵ تدوین شد این استاندارد بر اساس پیشنهادهای رسیده و بررسی توسط سازمان ملی استاندارد ایران و تایید کمیسیون‌های مربوط برای اولین بار مورد تجدید نظر قرار گرفت و در سیصد و هشتاد و چهارمین اجلاس کمیته ملی استاندارد پوشاک و فرآورده‌های نساجی و الیاف مورخ ۱۳۹۳/۷/۲ تصویب شد. اینک این استاندارد به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات سازمان استاندارد ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدید نظر خواهد شد هرگونه پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدیدنظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

این استاندارد جایگزین استاندارد ملی ایران شماره ۱۳۹۵ : سال ۱۳۵۵ است.

منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

-آزمایش‌های انجام شده در اداره کل استاندارد استان خراسان رضوی و تحقیقات و تجربیات کارشناسان فرش دستباف

کفپوش‌های نساجی - فرش دستباف - مشخصات فنی و اطلاعات برچسب

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، تعیین مشخصات فنی و نشانه‌گذاری و برچسب انواع فرش دستباف می‌باشد. این استاندارد در مورد کلیه فرش‌های دستباف که عملیات تکمیلی روی آنها انجام گرفته و آماده عرضه به بازار است، کاربرد دارد.

۲ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد به آنها ارجاع داده شده است. ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد محسوب می‌شود. در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد اصلاحیه‌ها و تجدید نظرهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد ملی ایران نیست. در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آنها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدیدنظر و اصلاحیه‌های بعدی آنها مورد نظر است.

استفاده از مراجع زیر برای این استاندارد الزامی است:

۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۹۳۳، کالاهای نساجی - نشانه‌های مورد استفاده در برچسب‌های راهنمایی و توضیح دهنده

۲-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۴۳، فرش‌های دستباف - تعیین طول ساق گره در بالای زمینه بافته شده

۳-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۴۶۰، فرهنگ فرش دستباف

۴-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۲۲۶۵، کفپوش‌های نساجی راست گوشه - روش اندازه‌گیری ابعاد

۵-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۴۰۸۴، آزمون ثبات رنگ - ثبات رنگ در برابر نور مصنوعی - لامپ قوس زنون برای آزمون رنگ پدیدگی

۶-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۰۷۶، نساجی - ثبات رنگ در برابر شستشو با صابون یا صابون و سودا - روش آزمون

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد، علاوه بر تعاریف مندرج در استاندارد ملی ایران شماره ۱۴۶۰، اصطلاحات و تعاریف زیر به کار می‌رود:

۱-۳

فرش دستباف

فرشی است پرزدار که کلیه مراحل تولید آن توسط انسان انجام شود و با دست پود دهی و گره زده شود ..

۲-۳

رج شمارفرش

رج شمار فرش نشان دهنده تراکم فرش دستباف می باشد که تعداد گره در واحدی از یک گره زرعی (در بافت فارسی معادل ۶/۵ سانتی متر و در بافت ترکی معادل ۷ سانتی متر) یا تعداد گره در یک دسی متر مربع از سطح فرش است.

۴ مشخصات فنی

۱-۴ مشخصات فنی برچسب

مشخصات فنی برچسب باید به شرح زیر باشد:

۱-۱-۴ جنس برچسب

برچسب باید از جنس مناسب (پارچه، کاغذ پوشش دار) تهیه شود.

۲-۱-۴ شکل و مساحت برچسب

شکل و ابعاد برچسب باید به گونه ای باشد که کلیه آگاهی های مورد لزوم در آن به طور خوانا درج شود.

۳-۱-۴ ثبات رنگ نوشتار برچسب

آگاهی های برچسب می تواند به صورت بافته شده، چاپ شده و یا سایر اشکال ممکن، با رنگ ثابت در چاپ و به طور پاک نشدنی و فاقد لکه گذاری بر روی فرش، تهیه شود.

۴-۱-۴ محل الصاق برچسب

برچسب باید به گوشه راست در قسمت پایین و پشت فرش به صورت دائمی الصاق شود به طوری که پس از بسته بندی در معرض دید باشد.

۲-۴ آگاهی های مندرج در برچسب

هر فرش دستباف باید دارای برچسب آگاهی دهنده به شرح زیر که برای مصرف داخلی به زبان فارسی و برای صادرات به زبان مورد توافق خریدار و فروشنده است، باشد.

۱-۲-۴ نام و علامت تجاری واحد تولیدی

یادآوری - نام واحد تولیدی و نیز نام تجاری باید با فونت یکنواخت و یکسان درج شود.

۴-۲-۲ جنس نخ پرز^۱ (خامه)

۴-۲-۳ جنس نخ تار^۲ (چله)

۴-۲-۴ جنس نخ بود

۴-۲-۵ رج شمار فرش طولی و عرضی

۴-۲-۶ نوع گره

۴-۲-۷ طول ساق گره^۳ بر حسب میلی متر

روش آزمون مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۴۳ می باشد.

۴-۲-۸ ابعاد فرش^۴ بر حسب سانتی متر یا متر

۵-۱۱-۱ اندازه گیری ابعاد فرش باید طبق استاندارد ملی ایران شماره ۲۲۶۵ انجام شود.

۵-۱۱-۲ حد رواداری ابعاد فرش از مقدار اظهار شده، در فرش چهارگوش در جهت طول و عرض باید $\pm 1\%$ باشد و در قطر بزرگ و قطر کوچک فرش بیضی و همچنین در قطر دایره فرش دایره ای، باید $\pm 1\%$ باشد.

۴-۲-۹ ثبات نوری و شستشویی نخ های خامه مورد مصرف در فرش

در این خصوص مقدار عددی کمترین ثبات نوری (مربوط به نخ های خامه ای که بصورت عمده در فرش بکار رفته اند) و مقدار عددی کمترین ثبات شستشویی (مربوط به کلیه نخ های خامه ای که در فرش بکار رفته اند) باید اعلام شود.

روشهای آزمون مطابق با استاندارد های ملی ایران به شماره ۴۰۸۴ و ۱۰۰۷۶ می باشد.

۴-۲-۱۰ نام و یا کد طرح^۵

۴-۲-۱۱ محل بافت فرش

۴-۲-۱۲ شرایط نگهداری^۶

آگاهی های ضروری جهت نگهداری صحیح و مناسب با جنس کالا شامل "روش شستشو، روش خشک کردن و عبارت "دور از رطوبت نگهداری شود" می باشد.

یادآوری ۱ - علاوه بر شرایط ذکر شده، در صورت نیاز به بیان آگاهی های بیشتر در خصوص شرایط نگهداری کالا می توان از راهنمای همراه کالا استفاده کرد.

---

1 - Pile yarn
2 - Warp yarn
3 - length of pile
4 - size
5 - Design
6 - Requirements for maintenance

یادآوری ۲ - برای تعیین روش شستشو، روش خشک کردن و دیگر روش‌های نگهداری مورد نیاز می‌توان از نشانه‌های تصویری مورد استفاده در برچسب‌های راهنمایی و توضیح دهنده مطابق استاندارد ملی ایران شماره ۹۳۳ استفاده کرد.

یادآوری ۳ - استفاده از زبان دیگر علاوه بر زبان فارسی بلامانع است.

یادآوری ۴ - مسئولیت صحت مندرجات برچسب برعهده تولید کننده بوده و ارایه آگاهی‌های اضافی، مورد ارزیابی و انطباق قرار می‌گیرد.